

Skitse til Thyfestivalens historie

Henrik Jespersen

Siden 1979 har Thyfestivalen været en årligt tilbagevendende begivenhed, og den er efterhånden blevet en etableret del af musik- og kulturlivet i Thy. Der er således god grund til at interessere sig for festivalens historie.

En musikfestival er en begivenhed, hvor mange mennesker samles for at høre et større udbud af musik og for at holde fest i det hele taget. Allerede her melder de første problemer for den historisk interesserede sig. Hvis musikken er en vigtig del af festivalen, for ikke at sige den vigtigste, består problemet i, at musikken forsvinder i det øjeblik musikeren holder op med at spille. De båndoptagelser som måtte findes, er ikke umiddelbart tilgængelige for offentligheden. I stedet vil vi prøve at uddrage så meget som muligt af de kilder, som er til vores rådighed.

Det var en meget spæd begyndelse. Et endags arrangement i Friluftsteatret udgjorde den første festival. De optrædende var lokale musikgrupper med gruppen "Perron" som hovednavnet, og en række lokale grupper af svingende kvalitet udgjorde resten af arrangementet. Festivalen var stabled på benene af kræfter fra Thy Bogcafé med Erling Nedergaard som primusmotor. Thisted Dagblad's anmeldelse afslører, at der var problemer med lydteknikken og at publikum i øvrigt reagerede træt på musikken. Der var dog et par hundrede tilskuere i dagens løb og salget af støttemærker, et alternativ til entréafgift, indbragte 800 kr., hvorved der kom balance i budgettet. Også de økonomiske forhold var

beskedne, idet alle musikerne spillede gratis, og indtægter udover de 800 kr. stammede fra ølsalg ol.

Også i 1980 var der tale om et endags arrangement i Plantagens Friluftsteater.

Musikken blev atter leveret af lokale bands, med et repertoire spændende fra punk (DK Slops) til blandet folkemusik (Spinderok og Hønsesstrik). Dog var der blevet plads til et enkelt professionelt band, nemlig "Ache", som ifølge Dagbladets anmeldelse også leverede det musikalske højdepunkt. Der var tilsyneladende også mindre vels pillende orkestre blandt de indkaldte amatører. De økonomiske rammer var de samme som ved den første festival og som ved de senere festivaler. "Gratis" adgang med salg af støttemærker, derudover indtægter fra ølsalg. Udgifterne reduceredes ved brug af frivillig arbejdskraft, ligesom de lokale bands spillede gratis.

Allerede i 1981 er festivalen vokset til en begivenhed. Dagbladet ofrer således 4 pænt opsatte artikler på sagen og det lykkes at samle ialt 5000 tilskuere. Byrådet fandt anledning til at stemme om, hvorvidt der skulle gives en lejlighedsbevilling til salg af øl, et salg, som i høj grad udgjorde det finansielle underlag for festivalen. Musikalsk er det stadig amatører, som præger arrangementet. Gruppen "Motvind" var annonceret som det professionelle navn, men de udeblev. Musikalsk er der formodentlig tale om et højere niveau end året før, dels er amatørgrupperne hentet fra hele landet, dels tyder avisomtalen på, at orkestrene generelt er velspillende. Mens punk/new wave musikken på dette tidspunkt er ved at blive assimileret i rockens mainstream i Europas storbyer optræder der på Thy Festivalen et ægte punkorkester med rødfarvet hår og ambitioner om at provokere (Ci/Artz).

Samtidig med succesen var der imidlertid også problemer. For det første var støjniveauet for højt til den relativt centrale placering i Friluftsteatret og for det andet gav manglende oprydning og hærværk anledning til en mindre uoverensstemmelse med kommunen. Løsningen blev, at festivalen flyttede til Kronborg Plantage.

Fra 1982 fandt arrangementet sted her. Det første år på denne placering var festivalen en succes. Konceptet var som tidligere, et professionelt hovednavn (Henning Stærk) og en række amatørbands til resten af programmet. Vejret var godt den weekend, men selvom der var 5000 besøgende var der kun lige balance i budgettet, som var vokset til et udgiftsniveau på kr. 64.000.- kr. Festivalen var nu blevet "voksen", Danmarks Radio var til stede. I det hele taget ligner festivalen fra 1982 og frem en rigtig festival i lokal aftapning, med en "stor scene", et "folk-telt" og diverse boder med salg af mad og øl samt et bredt udvalg af forskelligt plattenslageri.

Hvilke generelle træk om musikken kan man da udlede af programmaterialet? For det første, at der gennem årene har været tale om et rigtigt omfattende musiktilbud. Der har været både en "Stor Scene" og et "Folkelt", med optræden strakt over to dage, fra fredag eftermiddag til lørdag nat. F.eks. i 1984 gav dette tilsammen 19 enkeltpersoner eller grupper på de to scener. Vi har nævnt at en stor del af de optrædende var amatører eller halvprofessionelle, men det betyder ikke, at der udelukkende er tale om Thy eller Thisted baserede grupper. Tilsammen var kun godt en tredjedel af de optrædende fra Thisted og nærmeste omegn.

Blandt de lokale orkestre er der tale om en del gengangere, dels bands, som optræder flere år i træk, dels personer, som fra år til år indgår i forskellige

sammenhænge. Disse forhold kan tages som udtryk for en vis musikalsk kvalitet. Man ville næppe hente bands langvejs fra, hvis de ikke var værd at høre på, ligesom man næppe ville lade personer og grupper optræde flere år i træk, hvis de ikke besad visse basale kvaliteter.

At det forholder sig således kan man f.eks. læse i Thisted Dagblad fra 1985. "Ideen bag Thy Festivalen er at give amatørmusikere en lejlighed til at præsentere deres musik for et større publikum. Men at det var amatører, der var på scenen, var sjældent til at høre. Måske bortset fra, at deres spilleglæde var betydeligt større, end det ofte var tilfældet hos musikere, for hvem musikken af en eller anden grund er blevet en levevej".

Der er således næppe tvivl om, at disse amatørorkestre havde grundlæggende musikalske kvaliteter. På den anden side leder man forgæves efter den type bands, som havde sin debut på en Thy Festival for siden at bryde igennem og blive landskendte. Gruppen "Pikant", senere "Drive Alive" aspirerer ganske vist til denne status, men har ikke opnået den endnu.

Genre-mæssigt spænder disse bands vidt. I de fleste af programmerne er der blevet plads til en kort tekst om de enkelte bands, som regel forfattet af de optrædende selv. Bortset fra ganske få jazzbands, er der tale om forskellige afarter af rock og akustisk folk-orienteret musik i teltet. En gennemgang af de betegnelser som grupperne hæfter på sig selv, viser at der ofte er tale om blues-baseret rock. Ligeledes forekommer betegnelsen "Heavy" ofte, og enkelte ny-rock og punk-rock grupper har optrådt. Mere ekstreme genrer indenfor rocken er derimod fraværende, der er ingen deciderede heavy-metal grupper og der er ingen hip-hop grupper, heller ikke i de seneste år. De forskellige former for etnisk baseret musik (reggae, afrobeat), som også har danske aflæggere, har heller ikke fundet vej til festivalen.

Disse stiltræk gælder også for de professionelle navne. Man har her haft en evne til at finde navne, som stod umiddelbart foran et nationalt gennembrud, altså kunstnere, som er på vej frem, men som stadig er til at betale med et stramt budget. Typisk optrådte Henning Stærk i 1982 og Johnny Madsen og Alan Olsen i 1984. Omvendt har man lykkeligt undgået den type bands, som forlængst har toppet og som kun fortsætter i kraft af en eller anden inertie.

Hvilke personer har så deltaget i festivalen? For amatørmusikere strækker deltagerne sig fra fjorten- til femtenårige knægte til folk sidst i 30'erne. Thisted Dagblad nævner i 1989 sågar et enkelt byrådsmedlem som musiker (Orla Poulsen fra "Radio Moskva"). Publikum er det sværere at udtale sig om, men der er næppe tvivl om, at der her er en overvægt af personer under 40. Vi har kun individuelle observationer at holde os til. I Thisted Dagblad står der: "Der var unge børnefamilier, der var helt unge, der var få midaldrende - alle typer trak mod Kronborg Plantage i aftes, men først og fremmest lokale".

Trods det, at rockmusikken har eksisteret siden halvtredserne, er den uløseligt knyttet til en ungdomskultur, eller snarere en ungdoms-kult. Som en naturlig konsekvens tiltrækker en rock-festival en overvægt af unge, men også en del tilskuere, som er vokset op og er blevet midaldrende med rocken.

Rockmusikken har dionysiske træk i sig, den appellerer til fest og "gang i den". Der har imidlertid sjældent eller

aldrig været ballade i forbindelse med festivalen, selv om mange former for beruselse har forekommet, også udover hvad musikken giver. Alt i alt har festivalarrangørerne gennem årene skabt en festival, som har fungeret på sine egne betingelser. Man har undgået at skabe en formindsket udgave af Roskilde- eller Ringefestivalen. I stedet har man satset på lokale kræfter, også hvad musikken angår. Man har på den måde givet entusiastiske amatører en chance for at optræde for et forholdsvis stort publikum, samtidig med, at man har skabt en lokal fest med appel til alle, som har et

forhold til rytmisk musik. Efter støjproblemer de første år har festivalen fundet et sted og en form, hvor den kan fungere mange år endnu.

KILDER:

Programmer for Thy Festivalen 1982, 1983, 1984, 1985, 1986. 1987, 1989. 1990. 1991. Thisted Dagblad. Citerede artikler 29/7 1989. 29/7 1985.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1991, side 135-140).